

CATALVNYA SOCIAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: BAIX ST. PERE, 1, 3 i 5, BARCELONA

APARTAT 273
TELEF. 1114

La crisi: Gravetat dels moments actuals

Els que no treballen ni deixen treballar poden estar satisfets de la seva obra. Ha dimissió el govern que presidia en Maura. Ha triomfat la baixa política i han estat foragitats del poder alguns dels homes de més relleu de la política espanyola. Les oligarquies madrilenyes no volen homes de treball i d'estudi i s'estimen més jugar a fer governs. Les colles polítiques no es captenen de la gravetat dels moments actuals. Espanya travessa una crisi molt aguda i els que diuen estimar-la són els responsables de la seva decadència. Quina pena fa veure actuar els polítics espanyols! La política, segons la ideologia espanyola, és una carrera, una professió. S'accepta la responsabilitat del poder per afavorir els amics i satisfer petites concupiscències. I mentrestant el poble sofreix els desencerts dels polítics professionals, i la indústria s'arruïna, i la nostra joventut mor en les terres inhospitalaries del Marroc.

Anglaterra lluita arduament contra els que pretenen pendre-li la força colonial, i la repressió es fa normalment, sense sotrac ni trasbalsaments socials. En canvi Espanya lluita contra unes càbiles desorganitzades i sense material de guerra, i es trasbalsada la vida de tota la nació i s'esmercen quantitats enormes. La immoralitat s'estén per tot Espanya com una onada de llot. Es parla de sindicacions que són una ficció i es dona beligerància a elements que s'ofereixen a l'amo que millor paga.

Cal que s'acabin aquestes anomalies. El poble no ha de viure supeditat als polítics de professió. Cal que hi hagi un govern fort, que vulgui governar, i que torni a endegar les aigües pel seu veritable camí. Els moments actuals reclamen la col·laboració de tots els homes de bona voluntat.

Espanya és molt difícil que es redressi perquè no té ideals. Quan un poble no té una idealitat forta, no pot seguir camins de progrés. Els pobles que varen lluitar en la gran guerra, avui refan la seva riquesa col·lectiva perquè el patriotisme és un sentiment viu. Si nosaltres hi haguéssim intervingut, Espanya seria un munt de ruïnes. Això és dolorós confessar-ho, però és veritat. A Espanya el patriotisme consisteix en no fer res pràctic i tenir constantment el nom de la pàtria als llavis.

Ara tenim al poder uns altres homes, però no ens fem il·lusions, no es farà obiradora la terra de promissió. Seguirem caminant acelleradament cap a la ruïna. Però els polítics d'ofici viuran contents, i repartiran càrrecs als amics i faran projectes que no arribaran a discutir-se i parlaran de patriotisme. I ja sabem que aquest mot sonor i pompós és sinònim de favoritisme.

EL QUE PASSA

ESPANYA ENDINS

L'obriment de les Corts ha sigut la de la caixa dels trons. El nomenament de les Comissions parlamentàries ja fou fet amb só de guerra. El dejuni durava massa i els polítics de professió no el podien suportar més. I el primer debat, promogut per en Romanones amb l'objecte de demanar el restabliment de les garanties constitucionals (que sols serveixen per a garantir l'impunitat a tots els transgressors de les lleis), fou també de tons bèl·lics. Les oposicions s'aprofitaren de l'ocasió per tocar un xic l'Himne de Riego i combatre el Govern.

En Romanones, en veure les perilloses derivacions que el debat prenia, es va sangrar amb salut dient que ell no volia provocar la caiguda del nou Gabinet, sinó complir els manaments de la consciència. Es més delicat en Romanones!

Més ara es veu que al consultar el Comte amb el coixí el pas donata l Congrés, es penedí de la seva prudència i... pam! llança contra el Ministeri una bomba de dinamita que el tombà d'espatlles, matant-lo.

Ja tenim la crisi tan desitjada!

Maura, al veure que en Romanones i en Prieto li treien els respectius representants que tenien dintre el Ministeri, presentà al Rei la dimissió total.

A les poques hores, don Alfons, aconsellant-se formulàriament amb alguns caps polítics, encarregà a en Sánchez Guerra la formació del nou Ministeri.

Aqueixa crisi, promoguda quan el Govern Maura anava a terminar la seva obra de salvació nacional amb projectes meditatíssims i de grandíssima transcendència política i social, és un crim de lesa pàtria, l'obra d'un boig o d'un malvat.

Una conjura?

Una imposició de poders incontrastables?

La por de que les solucions d'en Maura-Cambó focin el principi del fi de l'orgia política que fa un segle està trossejant el poble?

L'enveja, l'odi?

Tal volta un poc de tot...

Més tingueu en compte els polítics que tal desastre han ocasionat a Espanya, que ja no seran possibles d'ara endavant les xafareries i les dilapidacions a que estan acostumats i tan enyoren.

Els que no poden aguantar l'austeritat

d'en Maura, tal vegada tindran que sofrir les fúries de la revolució.

Els temps no estan per a jugar a fer caure Governos.

ESPANYA ENFORA

Amb l'ajornament de la Conferència de Gènova (encara que Rússia no està per ajornaments, ni els ha acceptat mai) sembla que s'ha apaibagat una mica el bullit internacional, i un relatiu repòs ha esdevingut en el món de la diplomàcia.

I diem relatiu repòs, perquè els problemes no han deixat per això de sovintejar i de preocupar l'atenció dels Governos de determinades nacions.

Per exemple, Anglaterra s'ha trobat tan enverinada la qüestió d'Egipte, que no ha pogut menys de resoldre-la. I de cop i volta, amb aquell sentit tan pràctic del poble anglès, un Decret concedint l'independència a Egipte respecte al Protectorat britànic ha sigut publicat i rebut admirablement i amb la joia que és de suposar pels patriotes de la terra del Nil. I quin dó d'oportunitat el d'aquest formidable Lloyd George!

La política interior de l'Imperi britànic, però, no ha estat quieta. Un grup de conservadors s'han posat amb oposició amb el Govern, i el *Primer*, en carta adreçada a Lord Chamberlain, ha amenagat amb la dimissió. Davant d'això, tota la política s'ha mostrat inquieta i sembla que s'han pres les mides necessàries per a que no passi res de nou en aquest ordre.

Itàlia ha sigut sorpresa per un nou moviment a Fiume, del que ha protestat molt enèrgicament Yugo-Eslavia. Es diu, però, que el Govern italià pendrà mides de gran serietat per a restablir l'ordre anterior als successos.

El Govern italià fou ben rebut per l'opinió. Encara que als pocs dies sofria la primera crisi parcial.

La qüestió de Rússia segueix viva, però essent una incògnita desesperadora per a l'Europa occidental. Mentre tothom envia socors als russos famolencs, els Soviets adopten actituds irades i dominadores. I un dia amenacen amb el que diu referència a la Conferència de Gènova. I un altre dia, en Trotski declara que l'organització de l'exèrcit roig és cada vegada més intensa i acurada. Què en sortirà de tot això?

Idees i fets

La política moderna

i els drets individuals

En la sessió del Congrés dels Diputats del dia 3 del corrent, un torneig d'oratoría de-modé ens va sorprendre a tots els espanyols. Discutint els liberals la necessitat d'acabar amb la suspensió de garanties, retornant a la normalitat constitucional, es van dir tals coses i amb un to tan infantivol, que ens vam creure transportats als millors temps de la Gloriosa. Les invocacions continuades a la llibertat, l'exaltació dels drets individuals, van fer-nos recordar tota aquella bona fe dels legisladors de Càdiz que exigien dels espanyols, i els preceptuaven, l'ésser bons, caritatius i honrats.

I pensar que ha pogut passar tan temps des de allavors! I que encara han succeït més coses que temps ha transcorregut!

Els drets individuals es conserven íntegres, fonamentats en els principis cristians de sempre, garantits per les Constitucions que els desfiguren; però subjectes a la llei general, subordinats a la mateixa. La norma objectiva, com diria Iellineck; el principi normatiu, com l'apel·laria Duguit; l'estat de dret, com en deia Otto Mayer, és avui el tot. An ell s'hi subjecten tots els drets individuals considerats com més intangibles.

Es que no hem vist durant la guerra com l'Estat no reconeixia lleis, i quan les reconeixia era per atribuir-se el monopoli de les mateixes a mida de la conveniència social? On han anat a parar allavors aquests drets individuals? Què ha restat dels mateixos?

Es clar que se'ns objectarà l'anormalitat del període; i l'objecció tindrà un fonament veritable. Però no és menys cert que, tornades les aigües al seu lit, que normalitzats els temps en el que a l'ordre polític-jurídic deu referència, els drets individuals es subjecten al bé del conjunt i no subsisteixen més que en quan constitueixen un apoi del mateix.

Fa alguns anys que aquell deliciós Brunière, aquell pensador tan finament francès,

deia que «l'home social és l'única realitat que existeix». Es a dir, que l'home no resta mai isolat en el món i que no hi ha cap acció de l'home que no tingui una transcendència social; que tot el valor de l'activitat individual s'ha d'estudiar en els seus efectes en la societat des del punt d'obir polític; que l'home individual, políticament enraonant, no existeix.

I l'edifici del dret públic que s'aixeca damunt aquestes bases, valoritza els drets individuals d'acord amb les mateixes. I així en els Estats Units, els Municipis van montant els serveis públics amb gerents rublerts de facultats, deixant una mica de banda (de fet) a la democràcia ancien régime; i la força del Reich derivava d'aquesta concepció política del dret de l'individu; i fins els nous canons que els francesos de la postguerra es van imposant enfront dels demés pobles, son en detriment i disminució d'aquests drets individuals, en el país de la democràcia doctrinal, precisament!

Deixant de banda el món de l'art, on l'individu s'hi exalçarà sempre, en l'esfera social-política, una forta corrent (que fa anys que dura) d'intervencionisme accentuat, i cada dia més dins la normalitat de la postguerra, va convertint l'home en una molècula social, del conjunt, i va teixint les noves organitzacions socials i polítiques al redós de l'home social.

L'Estat avui entra per tot, es troba arreu. I encara que el valor de l'individu no es perdrà mai, serà sempre la base de tota renovació social, no ho serà més que derivant el susdit valor cap a la vida social i política.

Per això avui tenim un cert dret a somriure irònicament davant aquests capítols de les Constitucions polítiques que s'anomenen «part dogmàtica»; per això avui aquests Còdics polítics fonamentals ens apareixen vells i xarucs, havent envellit ràpidament i en pocs anys; i per això no podem menys de contristar-nos davant aquesta literatura política dels nostres liberals, que ens fa pensar en l'impermeabilitat de certs cervells que resten encara vivint en les barricades de l'any 68!

Aquesta actitud sols es comparable an aquella de la dissolta Esquerra catalana, quan, fa uns anys, clamava allò «d'un home, un vot», mentre les escoles positivistes (i no positivistes) de tot el món exalçaven la persona social.

J. M. GICH

La dansa al vorer de la timba

Molts de vosaltres tindreu record d'unes llegendes de pobles barbres, com la dels habitants de certes costes dolentes que encenien foguerades per a enganyar els nautes experts. Veien el flam, creient-lo un farell o senyal de guia, viraven cap allà, i naufragaven sobre els esculls traidors. Després, de dia, la gent corria allí, a repartir-se les despulles del naufragi. També hi han les històries de una mala reina, o bé una bruixa, que atreia amb sos encisos perversos els caminants d'una arida regió. Feien cap al palau fantàstic, xuclats per la seducció, i allí ho deixaven tot els infelços: els hi arrebaçaven els bens i la vida.

Aquestes llegendes han devingut realitat entre nosaltres. Les cases de joc, a tot luxe i a tot reclam montades, atrauen els indiscrets i els incautes. Allí hom els saqueja; els vuida, els desembraga, els arruina. Després, els tahuks i vividors es comparteixen les despulles. I entre els pirates hi ha, a posar ma al botí prè a les víctimes, hi ha a fer de «naufragadors»—que aquest era el nom dels qui provocaven naufragis per a fer-se amb la riquesa naufragada—hi ha... moltes de les institucions benèfiques i religioses de Barcelona!

Encara és més gràfic l'exemple segon. Tot-hom sab la connexió íntima que entre la prostitució i el joc existeix sempre.—Als beneïts que diuen ara, segons sembla, que es lícit cobrar diners del joc, però de la prostitució nó, s'els pot aixafar amb un cúmul documental facilíssimament i ràpida aplegat, demostratiu que joc i prostitució son carn-i-ungla, carn-i-os, menjar-i-beure: son, en un mot, *inseparables*, de faisó que basta la il·licitut dels diners de la prostitució per a que sigui *ipso-facto* il·lícit deixar-se subvencionar del joc.—Doncs bé, Barcelona es com la ciutat fantàstica on regna una fada fascinadora i cruel. Ella atreu sos amants amb el poder de sos infernals reclams. Un cop ella els té seus, sos criats i satèlits els ho prenen tot, el que porten i el que no porten, el que es seu i el que no es seu. I entre els sicaris infectes de la bruixa inícia, hi son, a pendrer part al lladronici, a recullir les sobres de la infame orgia... moltes de les institucions benèfiques i religioses de la ciutat.

Mes ben comparable es ço que passa, amb la rondalla d'una mala dona que sortia, entrada de fosc, i es posava a dançar lubricament al pas del vianants. Els qui, trastocats,

s'hi embadalien, la seguien; ella s'atansava al vorer de la timba, i dançava allí dalt, i ells volien abraçarla, i queien a l'abis. A baix, els bandejats, còmplices de l'evol fembra, robaven a les víctimes caigudes. També en aquest símil nostre, es troven, al peu de la timba, que es timba en son doble significat de precipici material i de casa de joc, a despullar els estimbats, moltes institucions benèfiques i religioses de Barcelona.

Novament, una llista de donatius del joc m'és vinguda a la mà. De tan llarga que és, molts diaris ni la publiquen. Es la del mes de Febrer, i son 259.100 pessetes les que es regalen. Son 171 les entitats benèfiques que han d'encaixar aquestos diners de maledicció, d'elles 110 ó 112 se sab que son religioses. Malgrat tot, malgrat la realitat, malgrat els estralls i les desgràcies, malgrat les campanyes de premsa, malgrat la veu indignada dels homes honrats d'aquí i de Tarragona i de Madrid i d'arreu, elles van obrint la boca a n'aquest menjar que ve a ésser la carn i la sang de les dotzenes de víctimes expoliades cada dia.

Els qui, havent-ho perdut tot al joc, es suïciden, no van a terra sagrada. Els seus diners sí que hi van, a terra sagrada!

R. RUCABADO.

El jugador

S'ha perdut entre nosaltres l'horror humà i tradicional al jugador (és cert que també s'és perdut aquí l'horror humà i tradicional a l'assassi). Vet'aquí doncs, un patètic frament d'en Descuret, metge i moralista francès de mitjans del segle passat. Aquí veureu un retrat just d'aquest personatge que les novíssimes consuetuts ciutadanes volen transformar en un benefactor de l'humanitat, i els projectes governamentals de reglamentació del joc volen elevar a la dignitat de ciutadà honorable i d'industrial protegit per la llei.

Mireu aquest maniàtic sentat, immòbil, de cap a la taula de joc, que sembla que els seus membres hi son incrustats a dins. Cara pàl·lida, mirar fixe, impacient. Ombreja ses faccions una severitat trista, dirieu que és un dels jutges de l'infern. Llengua habitualment muda, només a estones udols inarticulats. De sobte sos ulls giren depressa, sa fisionomia pren un tom terrible; s'hi pinten a la vegada el despít, la fúria i una alegria

maligna, barrejada d'inquietut. Però com si avergonyís de deixar veure sos sentiments de dintre, prest recobra sa calma d'enfora. Ja fa més de dotze hores que ara perdia, ara guanyava, ço que caldria per a fer la felicitat de vint famílies. Creieu que està ja saturat de les emocions que el nodreixen? Ca! Aquestes contingències, tan aviat favorables com adverses, la febre que en la seva sang encenen i en son cervell, la hora avançada de la nit, la hora sobretot, la hora per ell malehida d'aixecar la sessió, tot això no fa més que exasperar la passió que el devora, i que té com embargades totes les demés necessitats. En aquell moment, més que mai, cor, esperit, sentits, tot el seu ésser està en el joc. Baldament fos sa casa a punt de ruïna, baldament li caigués un llamp als peus, res el distrauria: el dring de l'or el pot commoure, res més. I amb tot i això,

ben diferent de l'avar, semblant a ell en la cobejança, no fa pas tresor. S'encèn en veient l'or, però és perquè ho veu com un mitjà d'acontar sa passió. Quan en té d'or, l'arrisca als mateixos etzars que li han fet venir, car tals dons de l'etzar no poden fer-li profit ni satisfer-lo. Per a ell no son més que l'emblema dels mals que va a cercar i desafiar. Jugar és el seu element, la seva vida, fora del joc no veu res més. Què l'importen sa ruïna, son deshonor ni els deures seus més sagrats, per tal que ell jugui. Li quedi tant sols una moneda per a probar fortuna, i ja el veureu tan agosarat com sempre. L'or extés sobre el tapet li està dient que no desconfii, que esperi!

J.-B. F. DESCURET.

(«La Medicina de les passions», 1841.)

Els primers debats

En el moment d'obrir-se les Corts en nova legislatura, han donat ja les mateixes prova palesa de la seva inutilitat. Un debat sobre la darrera crisi, en el que homes de dreta i d'esquerra han confós la seva situació, deixant-se portar només que per partidismes, que a Espanya valen tant com personalismes. I darrera d'aquest, altre debat sobre la suspensió de garanties en el que no es sap què admirar més, si la hipocresia refinada dels interpelants, o la manca de lògica dels mateixos i d'altres sectors lliberals de la Cambra.

I qui diria, al costat d'això, que les nostres Corts tenen un pressupost per aprovar, unes lleis tributàries en un feix de divuit projectes, un aranzel frondós per a discutir, un Tractat de Comerç amb França per a orientar, un problema del Marroc...!

I pensar que davant d'aquests problemes encara hi ha homes de sentit governamental (és un dir) que aprofiten aquests debats de llautó per a produir una crisi, que serà de fatals conseqüències!

Quod Deus perdere vult...

Es que haurà arribat per nosaltres l'hora de fer-nos aplicació d'aquesta màxima?

Pobra, pobra Espanya entregada a les mans de certs patriotes!

La indiferència

El Si i el No son en presència un de l'altre. Moltes persones que no saben res, acusen la veritat d'intolerant. Es necessari explicar-se sobre el significat d'aquesta paraula.

Hom diria que la veritat i l'error son dos sers que poden tractar d'igual a igual; dos monarques, ambdós legítims, que deuen viure en pau cadascú en son regne; dues divinitats que comparteixen el món, sense que l'una hagi d'arrabassar a l'altra el seu domini. Aquí rau la indiferència que és el triomf de Satanàs, al qual li plau l'odi, però no en té prou amb aquesta passió: necessita la indiferència.

La indiferència és un odi fret i durable, que es disfressa amb el ropatge dels demés odis i de vegades amb un aire de tolerància, car mai és real la indiferència. Aquesta és l'odi folrat de mentida.

Per a vomitar cada dia un torrent de injúries ardents contra la veritat, fora necessària als homes certa resolució d'ànima que no rau en el caràcter d'ells.

El partit que pren és el de no pendre cap partit. I, no obstant, l'odi que crida és molt esplicable, donat el pecat original, que l'odi que calla. Es tracta del pervindre humà i del pervindre etern de tot quant, en l'univers, posseeix intel·ligència i llibertat. Es tracta certa i necessàriament de tú mateix, així com de tota persona o cosa. Si ets viu, excita en tú la vida. Pren la teva ànima i condueix-la al combat! Pren els teus desigs, pren el teu pensament, la teva oració, el teu amor! Pren en les teves mans els instruments dels que saps servir-te i llançat a la balança en la qual tot pesa. Si estàs dormit, desperta't. Si estàs mort, ressucita. Cerca en la teva vida passada, en la teva vida extingida el millor dels teus records. Prova el perfum matinal de les roses que sens dubte vares flairar en altre temps. Col·locat entre el foc dels que estimen i el foc dels que odien, es necessari ajudar els uns o bé els altres. Cal que ho entenguis així. No és a l'home en general, es a tú en particular a qui es fa la crida, car totes les forces morals, intel·lectuals i materials que es troben a la teva disposició, son altres tantes armes que Déu ha posat en les teves mans amb la llibertat de servir-te d'elles per a Ell o contra Ell. Es precis que et barallis; t'has de barallar necessàriament. Se't deixa tan sols la elecció del camp.

Jesucrist, en venir al món, ho demanà tot als homes i es feu més pobre que els més pobres. Demanà una llar per a naixer, i li fou negada. Els hostals estaven plens: una establia fou la que trobà oberta. Demanà un lloc per a viure, també li fou negat. El Fill de l'Home no sabia on reclinar la testa; i en arribar l'hora de mort, no va tenir cinc pams de terra per a ageure's; la terra el refusà, deixant-lo suspès, entre el cel i ella, sobre una creu.

Ara bé: Aquell que demanà, demana encara. Demana un lloc per a naixer; aquella gent que omplia els hostals i no volia sacrificar-se enviaren a Jesús a naixer entre un bou i una somera, representen admirablement la insignificància inaudita de les bagatel·les enutjoses a les quals els homes se sacrifiquen, en inespressable holocaust.

De totes les follies que el diable inspira, heu's aquí la més digna d'ell. *La veritat és enutjosa*. La veritat! Però si en ella consisteix la beatitud! La veritat! Però si ella és el principi dels èxtasis. Ella és la que amb els seus raigs llunyans ens causa dolceses desconegudes.

Ella és la que en el centre del desert, delectava la intel·ligència gloriosa de San Atanasi exilat, mentre els que varen portar-lo en aquelles soletats es morien d'enuig en sos palaus. No hi ha dues fonts de felicitat, n'hi ha una sola; però aquesta no s'estrancarà i tots els assedegats podran beure. Sentiu l'amor de l'enuig? Dirigir-vos al no-res. Sentiu l'amor de la vida, l'amor de la felicitat, l'amor de l'amor? Dirigir-vos al Ser.

Em parlareu encara de la indiferència a la qual l'error té dret? Què diriau d'un facultatiu que, vora el capsal del llit de la vostra esposa malalta, es negués a tractar-la, per miraments sobre l'enfermetat, la qual exigeix els bons procediments de la indiferència! Al capdavant, diria el metge, entre la salut i la enfermetat, soc imparcial i soc eclèctic. Perquè no ha de valer tant l'enfermetat com la salut? El còlera podria donar-te a conèixer rampes que, sense ell, ignores. Es necessari provar-ho tot, admetre-ho tot, assajar-ho tot. Per què no assajar el còlera? Juridiques aquestes coses segons l'autoritat d'altri; cosa indigna d'un filosof? Deus comprovar-ho tú mateix, per a que la teva apreciació sigui raonable.

Has de saber que les enfermetats del cos humà, son conseqüències d'aquells horrors invisibles que l'Apòstol anomena les produccions superflues del pecat. Considera que el mal físic, l'horror del qual no pots negar, és con-

seqüència, reflexe, advertència de l'error i del mal invisible.

Que és, per tant, l'error, que engendra aquests fills!

I ara feu-me la mercè de judicar la indiferència; la indiferència que demana que l'error existeixi!

HERNEST HELLO.

Quan l'esperit és ple de llum

Feia dies que el temps era rufol. Les muntanyes eren embolcallades de boira i els núvols esmortuien la llum i entristien la terra. Però heu's aquí que les boires s'esvairien, s'esqueixaren els núvols, i el sol brillà intensament en la blavor puríssima del cel. El pati de l'asil, humit encara de les pluges darreres, era amarat de llum. Hom diria que el sol en aquell indret era més brillant i més alegre.

Sor aria acompanyà els asilats al pati. Pobres infants! Quan veieren que el cel era blau i que el sol damunt la humitat del pati hi posava llusos daurats, es posaren alegres com uns picarols. Cridaven i corrien com uns esperitats. Sor Maria els esguardava amorosament amb un somris a flor de llavi.

Sor Maria acompanyà els asilats al pati. Pogada estigué greument malalta i la varen treure al pati, amb una cadira de braços, a pendre el sol. Els infants en lloc de jugar no sabien moure's del seu costat. S'asseien vora d'ella i la miraven embadalits. Els que seien més aprop li besaven les vestidures. Sor Maria no parlava per no fatigar-se, però somreia amb una dolçor inefable.

Sor Maria, digué un infant, avui hem dit una oració per vostè. Sap aquella Mare de Déu tan bonica que ens va donar aquella senyora tan bona? Doncs l'hem guarnida de flors i l'hem voltada de ciris. I tot ho fem per vostè, Sor Maria, perquè no volem que es mori. Nostre Senyor no va voler que aquells pobres infants quedessin sense mare i li retornà la salut perduda. Ara Sor Maria té el rostre pàl·lid, i els llavis un poc descolorits, però té els ulls clars i el cor plé de fortitud.

Quan li digueren que si tornava a emmalaltir hauria d'abandonar els infants, hagué una tristesa molt fonda. No és possible, pensava, que Déu vulgui fer-me viure lluny dels meus infants. Quan vivia amb els seus pa-

res, no pensava en altra cosa que amb els pobres. De vegades la seva mare, per a distreure-la de les seves preocupacions, volia fer-la assistir a les festes mundanes, però ella s'excusava sempre amb una gran humilitat i respecte.

Una nit tornava d'un concert i veié un infant arrecerat al portal d'una casa. Feia un fred intens. Plorisquejava. Li preguntà si tenia pares i l'infant respongué porugament: No, senyora. Estic abandonat. Abans vivia amb un home que deia que era el meu pare i em feia captar. Però em va treure de casa perquè jo no em vaig deixar torcer les cames. Volia esguerrarr-me per a que fes més llàstima. Sor Maria hauria volgut donar-li acolliment a casa seva, però sabia que els seus pares l'haurien refusat i va allunyar-se d'ell amb una tristesa molt fonda. S'adormí tota trasbalsada i amb una gran nerviositat. A poc a poc el seu esperit va anar asserebant-se i somia. Va veure una munió d'infants que aixecaven els braços enlaire cercant una mà amiga que els donés acolliment. Els infants anaven bruts i espellifats i tenien els ulls plens de llàgrimes. Caminaven lentament, amb una gran tristesa... Els camps eren calcigats i els arbres estenien les branques sota d'un cel gris i emboirat. Hi havien infants que tenien fam i sed. Corrien adelerats a la font i la font s'estroncava. Sor Maria s'hi acostà i tots els infants varen somriure. Veniu, els digué, que us vui tenir tots als meus braços. Els infants, fent una gran cridòria, s'arremolinaren a l'entorn d'ella. Per què esteu tristos, fills meus? No sabeu que Jesús ha dit: Deixeu que els infants vinguin a mi. Alegreu-vos, doncs, que Jesús us estima. Seguiu-me, jo us portaré a la seva presència. L'horitzó es va aclarir i s'esvairien les boires.

Jesús va apareixer resplendent com un astre. Els camps s'encatifaren d'herba i de flors, varen florir els rosers i fruitaren els arbres. Els infants esdevingueren alegres com un raig de sol.

Sor Maria, a la matinada es desvetllà i va veure una llum molt pura i va sentir olor de roses. Encara perdurava l'encís del somni.

Des d'aquell dia estimà amb una gran tendresa els infants abandonats. Déu, meu! pensava quan veia que la gent anava adelerada darrera dels plaers, si son tan pocs els que es recorden dels pobres, perquè no haig jo de consagrar la meua vida als infants que la societat rebutja? Feu conèixer als pares la seva vocació i al cap de pocs dies fou admesa a un noviciat.

Ara Sor Maria no viu sinó pels infants. Els dijous els porta a passejar. Mentre son a la ciutat van arrengrerats i seriosos, però quan arriben a la muntanya es posen a córrer com unes daines. Sor Maria, veient-los córrer,riu amb una gran alegria. Un dia, davallant la muntanya, varen passar enfront d'una petita casa. Al portal hi havia un vellet que prenia el sol. En veure els infants exclamà: Amb bones mans heu caigut. Sou desgraciats, però la companyia d'aquesta gent farà més gran la vostra desgràcia.

Sor Maria va esguardar el vellet amb una gran commiseració i li va dir: Creieu sincerament que som dolentes les monges? Molt, respongué el vellet. El diable ens guardi de caure a les vostres mans. Sor Maria, mentre s'allunyava, demanava a Déu que tingués pietat d'aquell pobre vellet.

Al costat de la casa pobre del vell reneгат hi havia una casa sumptuosa. Aquesta casa era habitada per una família distingida, els fills de la qual sermonejaven sovint el vellet per tal d'obrir-li els ulls a la llum de la fe. El més gran li parlava amb un tó enlairat i pretenia demostrar-li científicament l'existència de Déu. El vellet refutava amb sofismes les doctrines exposades i no coincidien mai. Vos feu bé de creure, deia el vell escèptic. Teniu una bona casa i un bon auto i no està bé que un home distingit no tingui creències. En canvi, jo soc pobre i puc pensar lliurement perquè ningun em donarà res. Era inútil discutir amb un home que ha arribat a vell havent dubtat tota la vida.

La filla del vellet té una gran pena que el seu pare sigui tan descregut. No és que ella tingui molta fe, però no odia la gent religiosa. Amb el seu treball manté el seu pare. Un dia arribà a casa malalta. El pare demanà auxili als seus veïns.

El metge va trobar-la molt greu. Al cap de pocs dies el pobre vellet va perdre la filla i es trobà sol al món. Els seus veïns el recomanaren al capellà de l'Asil i de seguida fou admès.

Sor Maria el visità i li va dir que seria tractat amb molta sol·licitud. El vellet la va reconèixer i es recordà d'aquell dia que va dir: el diable em guardi de caure a les vostres mans.

Sor Maria va fer veure que no el reconeixia. Cada dia el visitava i li parlava amb una dolcesa tan gran que aviat sentí per ella una gran simpatia. El vellet es fixava en totes les coses. Observava els infants, de la finestra estant de la seva cambra. Els veia jugar alegres a l'entorn de Sor Maria.

Va reconèixer el sacrifici i l'abnegació de les monges. L'ordre i la disciplina de la casa el varen commoure.

Sor Maria notava que el seu cor s'anava ablanint. Un dia s'atreu a parlar-li amb tota senzillesa de les veritats eternes. Li parlà de Jesús i de la Verge Maria. La seva veu, dolça com el remoreig d'una font, li penetrava cor endins. El vellet se l'escoltava amb els ulls oberts com si presenciés un gran miracle. Jo no sé què ha passat amb mi, digué. Com deuria tenir abans els ulls que no veia les coses clares? Per què fins ara no he comprés que existeix un Déu, Pare dels homes i creador de totes les coses? Perquè l'error us havia entenebrit els ulls, respongué Sor Maria.

Aquell hivern fou molt cru. El vent feia rodolar per terra les fulles mortes. Els vellets xacrosos anaven morint i el vellet contrari també morí. La seva mort fou exemplar. Morí com un sant.

El veí de l'home vellet que l'havia sermonejat tantes vegades, trobà un dia el capellà de l'Asil i li va dir: Què fa el meu recomanat? Es mort, respongué el capellà. Ha mort com un sant.

—Es possible, exclamà amb una gran estranyesa el jove. A mi no m'havia mai volgut escoltar. No es deixava convèncer.

—No ho estranyi, digué el capellà. Com volies convènce'l, si les teves paraules no les justificaven els fets? S'ha de predicar amb l'exemple. Sor Maria potser no té tants coneixements com tu, però porta llum a dintre. Si vols fer d'apòstol i convertir la gent, cal que facis vida interior. Els apòstols convertien, no perquè eren savis, sinó perquè eren homes d'oració i de penitència. La eloqüència subjuga, enlluerna, però no converteix. Purifica el teu cor, sigues humil, fes oració, acosta el teu esperit a Déu, reculle't en el santuari de la teva ànima, i les paraules que brollaran dels teus llavis seran tan pures i tan emotives que obriràs els ulls dels homes a la llum de la fe i de la raó.

CIVERA.

OBRA NOVA

R. Rucabado

En Balmes y el problema de l'associació obrera

Conferencia donada a Vich

Fascicle de 60 pàgines.

1 pesseta

Deposít: Llibreria Verdaguer. R. del Centre 5, Barcelona

LA MANCA DE SERVEI

- Quina trencadisa! Si segueix trencant, la treure de casa...
- No ho farà pas. No veu que ara es mes difícil trobar una minyona que un polític que no hagi estat ministre...

El bolxevisme anecdòtic

Els bolxevics de vegades fan por i de vegades fan riure. I diem que fan por perquè accentuen tant la nota terrorista, que fan creure al món que els contempla amb menyspreu, que son capaços de menjar-se les criatures crues. S'escriuran segurament molts llibres parlant de la Rússia tràgica, però també se n'escriuran, quan els humoristes russos no es morin de fam, moltes obres altament còmiques. Nosaltres que afortunadament ens trobem allunyats d'aquells homes sanguinaris, podem riure d'algunes de les gestes dels capdavanters bolxevics.

Planyem als pobres russos que han de viure supeditats a uns homes inhumans que creuen que l'home és una abstracció, un signe algebràic.

Un enginyer que ocupa a Rússia un lloc important en els transports ha explicat la història següent:

Trotsky acabava d'ésser nomenat dictador dels ferrocarrils, en virtut de que la desastrosa situació dels transports necessitava una direcció enèrgica. El comissari de guerra va anar, en conseqüència del seu nomenament, a inspeccionar el principals centres ferroviaris.

Arribat a la primera estació important, va convocar els caps de servei i els va dir:

—Jo estaré aquí uns quants dies. No hi haurà cap moviment que jo no ordeni. Al primer accident que hi hagi, el culpable serà fusellat. Si trobeu obstacles, dirigiu-vos a mí: jo decidiré.

Aquestes paraules foren reproduïdes en cartells i fixades a les parets de l'estació.

Al vespre mateix, un enginyer es presentà al vagó de luxe on viu Trotsky, i demana al dictador que li resolgui una dificultat.

—Tinc de fer marxar un tren, però no sé on posar la locomotora.

—Com és això?

—Si la poso al davant, el material és tan dolent que les cadenes d'enganxament corren risc de rompre's i una part del comboi es quedarà pel camí. Si la poso al darrera, el maquinista, que és poc pràctic, no veurà les senyals i pot haver-hi una catàstrofe. Què us sembla que tinc de fer?

—Poseu la locomotora al mig del comboi.

El resultat va ser tal, que a la primera estació Trotsky no hi va voler saber res i va deixar els enginyers que ho resolguessin com els semblés.

En una important localitat del Kuban, els habitants estaven literalment folls pel seguit d'obligacions i mobilitzacions que els comissaris els imposaven. Tan aviat era la setmana militar que feia anar els homes de 20 a 40 anys a cavar trinxeres, tan aviat la setmana d'educació que obligava els intel·lectuals i els que duïen ulleres a ensenyar les beceroles als analfabets, o la setmana de calefacció que dirigia la població tota als boscos veïns a fer llenya, o la setmana de neteja que feia desfilar els ciutadans cap a un riu fangós on hi eren submergits de deu en deu.

Tot això, meticulosament detallat per classes i per categories.

Una nit, ningú sap com, un humorista va fixar per les parets l'avis següent:

«Totes les dones que tinguin el cabell roig es presentaran a les deu al comitè revolucionari a fi d'anar a recollir les fulles seques pels jardins.»

El més curiós del cas és que aquest avis extravagant no va sorprendre a ningú. N'havien vist tants! I l'endemà, la més divertida assemblea de cabells roigs es va reunir davant del comissari esverat.

Aquests exemples son casos particulars, però n'hi ha d'ordre general que no son menys còmics. No fa molt, es llegia a la «Izvestia», a la fi d'un decret referent als «germans i germanes d'ajuda social», organització creada amb motiu de la fam:

«Els germans i germanes de l'ajuda social han de tenir com a mínim 21 anys. Els individus del partit comunista poden ser-ho als 18 anys.»

• El comunisme té moltes coses rares, però encara no se li coneixia la qualitat d'atribuir-se a priori tres anys més als minyons i a les noies.

Havem decretat que el matrimoni és un bé, el bolxevisme demostra una tendresa especial pels casats joves, i l'Estat dona a l'esposa novella un present de llana, de tela o de calçat, quan n'hi ha als dipòsits.

Però, en virtut d'un altre principi bolxevista, el casament—com el divorci—esdevé una cerimònia instantània. El poble ha assimilat aquesta teoria de tal manera que el casament ha vingut a ésser una visita als magatzems comunistes.

Quan una dona jove nota que les seves sabates comencen a descosir-se, diu a un amic:

—Anem a encarregar un parell de sabates al Govern.

L'acim compren, l'endemà son casats, obtenen les sabates, i al dia següent son divorciats.

A vegades es fan la reflexió següent:

—No he rebut més que dos metres de roba. No'n tinc prou per un vestit. Em divorciaré, em casaré de nou i obtindré més roba.

La solució d'aquests petits problemes és la preocupació general. Hi ha concursos d'ingeniositat i solucions que son veritables troballes.

Un doctor, solter, de bon devallant i aixèrit, s'entenia, mitjançant propina, amb el president del comitè de la casa on vivia a Petrograd. Aquest certificava que el doctor era casat i això proporcionava una altra targeta de pa al doctor. L'esposa imaginària es

posà malalta i el doctor obtingué una targeta de llet. Després va naixer un fill tan imaginari com l'esposa, i el «menú» del doctor va augmentar.

Per dissort, el comissari s'emboicà en les dates dels certificats i resultava que el doctor, en 13 mesos havia tingut tres fills. El fenomen va semblar estrany i el president del comitè va rebre avís que es faria una inspecció. Aleshores, en dos dies, una epidèmia s'endugué la dona i les criatures. Fou una terrible mortaldat... en el paper.

L'enquesta va ser favorable al doctor i aquest va poder muntar aviat una nova família pels mateixos procediments.

Així, d'un extrem a l'altre de Rússia, el bolxevisme té dues cares: l'una, sagnante, l'altra divertida. I és difícil saber quina és la pitjor; si la horrible o la grotesca.

Todo es según el color...

Afortunadament a la nostra ciutat la propaganda pornogràfica s'havia fet amb una primitiva sinceritat colpidora.

Les revistes cultivadores de l'ínfim genre s'han presentat sense equivocs, ni eufemismes. Jamai han esdevingut una temptació, sinó un producte de fetor insoportable. Solament per higiene ja no es poden tenir a les mans.

Aquella literatura i gràfia dubtosa i de preu, i oi més cursi, com una *niña-bien* corrompuda al *cine*, ens era estrangera.

I si bé certament els de casa també gustaven la sutzura entre «Heno de Pravia» i «Flores del Campo», no eren els selectes, i el producte no es criava a la terra.

Però tot d'una ha sorgit la pruija de no ser més «provincianos» o de fer-nos més «provincianos», i em triat llevar.

Davant els nostres ulls, que la miren de gairell, tenim una revista *pour dames* i *coiffeurs*, que millora a les conegudes i insensiblement corruptores de la *central* en que en-

cara que tan cursi està pitjor confeccionada.

Una portada, fotografies i dibuixos imitant el més atrevit de les publicacions que a París llegeixen les *mitges virtuts*.

Una prosa desllodrigadora i signada pels noms ja coneguts d'aquesta classe de treball. (Una trista advertència: Com un *sandwich* s'hi troben noms de la nostra intel·lectualitat que fins ara havien fet obra seriosa.)

Aquest ambient de frivolitat i de estultícia que ens envolta i degenera les races és perillós, i gosariem aconsellar a la autoritat governativa que ja que no creu prudent atacar aquella literatura que per força ja no llegeixen ni els degenerats, ni tancar les portes de tantes sales d'espectacles on les inicials W. C. haurien d'estar al frontís (tal volta per no acabar d'assassinar la *sagrada llibertat* en temps de suspensió de garanties), al menys com a preventiu tingués una mica de cura dels ciutadans encara no estragats, perquè sinó tot serà *según el color...* i aquest és senzilament verd.

J. V.

D'ací i d'allà

Vostès recorden que quan se va inventar la Tercera Internacional, que era més internacional que la Segona, naturalment, el partit socialista espanyol va sofrir una escissió?

Entre els comunistes que es varen declarar *terciaris*, hi figura en lloc avançat un senyor que havia fet molt soroll a la Casa del Poble i que encara que enfurismat com una *cuca fera*, es deia García i Cortés.

Llavors blasrava dels *secundaris* (els de la *segona*) per obscurantistes i burgesos, i jurava que ell sempre aniria de *tercera*.

Puix bé, el senyor Cortés (D. García) oblidant-se del gloriós *tercio comunista* ha presentat la seva candidatura per l'Alcaldia de Madrid, declarant que reconeixeria i acataria els poders contituïts.

Darrerament ha retirat el seu nom, però la *tercerola* de Moscó ja li ha fallat.

I ens sap greu que no sigui alcalde, perquè res més lògic que a la Casa del *Comú* presideixi un *comunista*, encara que etimològicament no ve aquesta paraula del masculí, sinó del femení.

Es queixava el Comte de Romanones de que els ciutadans de Guadalajara haguessin de sofrir les conseqüències de la suspensió de garanties, motivada per l'estat moribund de Barcelona.

I tenia raó. Cadascú que s'arregli a casa seva.

Com també protestem nosaltres de que per culpa dels electors del Comte passem nosaltres tots per tòtils.

Una mestressa de la Normal de Lleyda s'entretenia pedagògicament en desmoralitzar les alumnes, i perquè el bisbe de la població hi ha prés cartes tots els diaris d'esquerra en protesten i treuen a reluir el Concordat i la Constitució.

Que els hi expliquin això del Concordat als pares de les noïetes que es volia corrompre i a veure si *concorden*.

Aquests esquerrans en quan sigui per fer mal a la Moral i de retreure a l'Església, son capaços de fer-se capellans.

S'ha inventat una nova festa que se'n diu del *estudiante*.

Això ens recorda uns obrers que estiguessen dos mesos en vaga i per celebrar el triomf final d'aquella l'allargaren una setmana més.

En Nicoau, el pressumpte assassí d'en Dato, ha declarat, sense embuts, que la seva detenció a Alemanya es deu a una delació de l'Andreu Nin, home significat del Sindicat Unic.

Aquesta és una nova prova de l'amor fraternal comunista.

En Maura ha declarat al Congrés que la cèdula dels ciutadans es la *Star*.

Hi han cèdules de primera, de segona i de tercera, segons li correspongui l'enterrament.

Malauradament, tot just començavam a fruir de l'alegria i xirinola del Congrés sorgeix la crisi.

Pobres de nosaltres, que ni menjem ni ens deixen riure.

La culpa, però, la té en Lacierva.

A qui se li acut anar a Sevilla; ja sabia el què havia de perdre a la tornada.

Nosaltres estem contents d'aquesta nova trifulga política, perquè ja no tindrem res que envejar als nostres veïns portuguesos.

Aviat les crisis seran com la loteria nacional, que cada vegada fan entrar més números a la bola. «¡¡¡La 2.456.362 crisi, que sale hoy!!!»

NOTICIARI

Per R. O. del 23 de Febrer s'ha establert com a festa oòcial els estudiants el dia 7 d'aquest mes, diada de Sant Tomàs d'Aquino.

—Adscrit al Ministeri del Treball s'ha constituït l'Institut de Reeducació dels Invàlids del Treball.

—S'ha publicat la reorganització del Ministeri del Treball, convertit en Ministeri del Treball, Comerç i Indústria.

—S'ha rebaixat *cinc* cèntims per kilo el preu del pa, venent-se ara el kilo a *setanta* cèntims.

A Pamplona es ven a 55.

Per què aquí, a Barcelona, no es pot donar al mateix preu?

Cal recordar que a Espanya està prohibida la importació de blats i farines.

—La nova Junta de la Lliga del Bon Mot: President, don Joan Llimona i Bruguera; vice-president, don Josep Maria Pujador i de Ventós; secretari, don Xavier Aragó i Turon; vice-secretari, don Juli Vila; tresorer, don Marian Manent; vocals, don Francesc Moragas i Baret, don Jaume Bofill i Matas, don Francesc Maspons i Anglasesell, don Lluís Massot i Balaguer, don Pelai Vidal, don Joan Burgada i Julià; consiliari, doctor don Ricard Aragó, prevere.

Junta auxiliar de senyores:

Presidenta, donya Dolors Macià de Puig i Cadafalch; vice-presidenta, donya Josefa Vidal, vídua de Robert; secretària, donya Antònia Quinquer i Galobardes; vice-secretària, Concepció Gironés i Vilardell; tresorera, donya Maria Izard i Llonch; vocals, donya Anna Jover de Girona, donya Mercè Plà i Daniel de Mateu, donya Maria Baldó de Torras, donya Mercè Puig i Cadafalch, donya Helena Maragall i Noble, donya Monserrat Prat de la Riba.

—El 31 de Gener la Caixa de Pensions per a la Velesa i d'Estalvi tenia vigents 226.224 llibretes amb els saldos següents: Barcelona, 88.450.317 pessetes; Girona, 13 milions 786.159; Lleyda, 13.638.797; Tarragona, 6.941.681, i Balears, 272.218.

—La premsa dedica molta atenció al problema de la sindicació obrera, declarant-se en general contra la sindicació forçosa.

—Es tracta d'establir Biblioteques escolars en totes les Escoles graduades.

—Com a resultat de les gestions realitzades pels senyors Nicolau i Ainaud, president i assessor de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, el ministre del Tre-

ball ha promès dictar una R. O. conduent al compliment exacte i rigorós de la llei de 17 de Juliol de 1911 respecte al contracte d'aprenentatge.

Gràcies a aquesta disposició, comptarà amb més garanties i facilitats la tasca que de Barcelona.

—La Ponència d'Educació Física de la Mancomunitat de Catalunya intensifica els seus treballs per tal de respondre dignement a la comanda que té feta.

—Pesidida pel sots-secretari del Treball, comte d'Altea, s'ha reunit a Madrid la Comissió encarregada d'organitzar la reeducació dels invàlids del treball, d'acord amb les disposicions de la nova llei d'accidents.

El B. O. d'aquesta «província» publica una Circular del Govern civil recordant la necessitat de confeccionar el Cens patronal i obrer i les normes legals establertes a n'aquest fi, i demanant la cooperació de tothom per a que el Cens es faci degudament i a son temps.

—Importants sectors del comerç de Madrid, capitanejats per l'Associació Defensa Mercantil Patronal, ataquen de ferm a l'Institut de Reformes Socials, acusant als seus principals elements de caràcter social de fer el joc als elements obrers en detriment dels interessos patronals y contra tot esperit de justícia.

—Oficialment s'ha recordat i ordenat l'exacte compliment de la Llei de 18 de Juny de 1911 relativa al Contracte d'Aprenentatge, molt especialment ço que preceptua l'article 15.

—El passat diumenge tingué lloc en el domicili social de la Cooperativa Popular de Sant Josep, la junta general reglamentària d'aquesta entitat econòmica social per a resoldre alguns vitals assumptes, que es tractaran enlairadament i amb innegable profit per als seus nombrosos socis.

—Ha mort el president de Acció Social de la Mancomunitat de Catalunya, en Tomàs ontova, home de virtuts i talents molt remarcables, tan senzill i modest en sa vida com exemplar cristià. A. C. S.

—La Lliga de Consumidors i Inquilins organitza la Cooperativa per a la construcció de Cases barates, i obra un Concurs a fi d'adquirir cent mil pams de terreny a propòsit per edificacions urbanes.

—Els empleats de Correus estan constituint la «Cooperativa Postal de Viviendas».

—S'ha inaugurat a Barcelona la Cooperativa de Consum de funcionaris públics anomenada La Fraternal.

BIBLIOTECA DE LA ACCIÓ POPULAR

LLIBRES

- Tratado elemental de Sociología cristiana**, per el reverent Dr. D. Josep M. Llovera. Quarta edició reformada, Ptas. 7, en rústega; 9 en tela.
- Sindicatos y Cajas rurales**, per el R. P. Lluís Chalbaud, S. J. Quarta edició. Ptes. 8.
- Régimen legal de las Asociaciones en España**, per el Dr. D. Josep M. Boix. Ptes. 4.
- Problemas sociales de actualidad**, per el Dr. D. Severí Aznar. Ptes. 4.
- Las casas baratas**, per D. Josep M. Puyol. Ptes. 3.
- El museo Juan de Bloch y el movimiento pacifista**, per D. Pere Sangro y Ros de Olano. Ptes. 3.
- Manual de estudios sociales**, per el R. P. Rutten. (Agotat.)
- La mutualidad escolar**, per el R. P. Lizardi, S. J. Ptes. 0'50.
- Semana social de España**. Quint curs celebrat a Barcelona. Un tomo de 700 planes. Ptes. 8.
- Almanaque ilustrado de «El Social»**. Anys 1911, (agotat), 1912 (agotat), 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 i 1918. Ptes 1 l'exemplar.
- Anuario Social de España**. Any I, 1915-1916. Pessetes 5.
- Anuario Social de España**. Any II, 1916-1917. Pessetes 5.

FACICLES

- Encíclica Rerum Novarum de S. S. Lleó XIII**. Un exemplar, 0'10 ptes.; 25 exemplars, 2 ptes.; 50 exemplars, ptes. 3.; 100 exemplars, ptes. 5.
- El peligro del laicismo y los deberes de los católicos**, per l'Emm. i Rdm. Cardenal Guisasola, Arquebisbe de Toledo. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- Justicia y caridad en la organización cristiana del Trabajo**, per l'Emm. i Rdm. Cardenal Guisasola, Arquebisbe de Toledo. Un exemplar, pessetes 0'10; 100 exemplars, ptes. 9.
- Sobre los estudios sociales**. Allocució del Nunci de Sa Santedat en Espanya, Monsenyor Ragonessi. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- El Dr. Torras y Bages, Obispo de Vich, y la Acción Social Popular**. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- La ciencia en la Acción**, per el Dr. D. Josep M. Llovera. Ptes. 0'50.
- Deberes sociales de la mujer en la cuestiones obreras**, per el Rnt. P. Gabriel Palau, S. J. Ptes. 0'50.

- Deberes del momento presente**, per l'Exm. i Il·lm. Dr. D. Enric Reig, Bisbe de Barcelona. Un exemplar, ptes. 0'05; 100 exemplars, ptes. 3; 1.000 exemplars, ptes. 25.
- Acción social del Sacerdote**, per el Rnt. P. Gabriel Palau, S. J. Un exemplar, ptes. 0'20.
- A los jóvenes. El deber de la Acción**, per Monsenyor Baunard. Ptes. 0'15.
- La educación por la acción**, per el Rvnt. P. Rius Amado, S. J. Ptes. 0'20.
- Los grupos selectos**, per Pau Normand d'Authon. Ptes. 0'50.
- Las Ligas de Compradores**, per el Dr. Max Turmann. Ptes. 0'15.
- La organización sindical**, per E. Vossen. Ptes. 0'20.
- ¿Qué se puede hacer por el pueblo?** Ptes. 0'15.
- Sindicato de empleados de Comercio y de la Industria de París**, per Modest H. Villaescusa. Ptes. 0'15.
- Un apóstol de las uniones profesionales**, per Modest H. Villaescusa. Ptes. 0'15.
- ¡Tú serás Rey!**, per Darío. Ptes. 0'50.
- El nuevo censo electoral social. Registro de Asociaciones profesionales y entidades económicas sociales**. Ptes. 0'20.
- Elección de vocales de representación social en las juntas de Reformas sociales**. Ptes. 0'20.
- ¿Ladrones los socialistas?** Qüestió discutida per C. A., revolucionari social. Un exemplar, pessetes 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1.000 exemplars, ptes. 75.
- La redención obrera propuesta per E. H. del C.**, propagandista avençat. Un exemplar, ptes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, pessetes 8; 1.000 exemplars, ptes. 75.
- ¿Habrá siempre clases sociales?** Un exemplar, pessetes 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1.000 exemplars, ptes. 75.
- El partido obrero segons C. Alvarez**. Un exemplar, ptes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1.000 exemplars, ptes. 75.
- Lecturas sociales**:—«Entre costureras», ptes. 0'05; «La enseñanza técnica», ptes. 0'05; «Lecturas», ptes. 0'05; «Del lujo», ptes. 0'05; «Habitaciones obreras», ptes. 0'05.
- El pan nuestro... Orientaciones obreras**. Gratis per a tots els socis cooperatius de l'Acció Popular.
- Models d'Estatuts i Reglaments per a obres socials**.
- Fulles, Himnes, Cartells, etc., etc.**

De venta a ACCIÓ POPULAR, Baix de Sant Pere, 5

LEGIA

CONEJO

REHUSAR BÓTELLAS MAL TAPADAS

Academia Cots

FUNDADA EN 1879.—C. ARCHS, 7, pral.
(Travesía de plazas Santa Ana y Nueva)

CENTRO DE ENSEÑANZA, ESENCIAL-
MENTE PRÁCTICA, DE COMERCIO

Reforma de letra, Ortografía, Correspondencia comercial, Documentación, Prácticas de escritorio, *Mecanografía*.—Cálculo mercantil y Teneduría de libros por partida doble, aplicados a toda clase de empresas incluso la *Banca y Bolsa*.—El Título de Tenedor de libros, previos exámenes por peritos y profesores mercantiles. *Clases especiales para señoritas*.—Practical of School Languages (Lenguas vivas) por profesores extranjeros y por métodos modernos puramente prácticos.—Taquigrafía.—Geografía comercial. Lenguáfonos.

304 (03) (46.71) COT

GRANS MAGATZEMS JORBA

MANRESA-BARCELONA-BRUSEL'LES

ELS MES IMPORTANTS
:: DE CATALUNYA ::

ELS QUE VENEN MES,
:: I MES BARATO ::

CONTINUAMENT ES REBEN LES MES ALTES NOVETATS
EN CAMISERIA, LLANERIA, SASTRERIA, SOMBRERERIA,
SABATERIA, JOIERIA, ETZ.

PREU FIXE

SERVICIOS DE LA COMPAÑIA TRASATLÁNTICA

Línea de Cuba Méjico.—Servicio mensual saliendo de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 y de Coruña el 21, para Habana y Veracruz. Salidas de Veracruz el 16 y de Habana el 20 de cada mes, para Coruña, Gijón y Santander.

Línea de Buenos Aires.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 4, de Málaga el 5 y de Cádiz el 7, para Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires; emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires el día 2 y de Montevideo el 3.

Línea de New-York, Cuba, Méjico.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 25, de Valencia el 26, de Málaga el 28 y de Cádiz el 30, para New-York, Habana y Veracruz. Regreso de Veracruz el 27 y de la Habana el 30 de cada mes con escala en New-York.

Línea de Venezuela-Colombia.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 10, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga, y de Cádiz el 16 de cada mes, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico y Habana. Salidas de Colón el 12 para Sabanilla, Curasao, Puerto Cabello, La Guayra, Puerto Rico, Canarias, Cádiz y Barcelona.

Línea de Fernando Póo.—Servicio mensual saliendo de Barcelona el 2, de Valencia el 3, de Alicante el 4, de Cádiz el 7, para Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma y puertos de la costa occidental de Africa. Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península, indicadas en el viaje de ida.

Regreso de Fernando Póo el 2, haciendo las escalas de Canarias y de la Península, indicadas en el viaje de ida.

Línea Brasil-Plata.—Saliendo de Bilbao, Santander, Gijón, Coruña y Vigo para Río Janeiro, Montevideo y Buenos Aires, emprendiendo el viaje de regreso desde Buenos Aires para Montevideo, Santos, Río Janeiro, Canarias, Vigo, Coruña, Gijón, Santander y Bilbao.

Además de los indicados servicios, la Compañía Trasatlántica tiene establecidos los especiales de los puertos del Mediterráneo a New-York, puertos Cantábrico a New-York y la Línea de Barcelona a Filipinas, cuyas salidas no son fijas y se anunciarán oportunamente en cada viaje.

Estos vapores admiten carga en las condiciones más favorables y pasajeros, a quienes la Compañía da alojamiento muy cómodo y trato esmerado, como ha acreditado en su dilatado servicio. Todos los vapores tienen telegrafía sin hilos. También se admite carga y se expiden pasajes para todos los puertos del mundo, servidos por líneas regulares.

La Hormiga de Oro, Calle Nueva de S. Francisco, 17, Barcelona

ERANQUEO COONCERTAU